

การขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การวิจัย

ชื่อเรื่อง การเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียนโดยใช้หลักสูตร
นักเรียน นักวิจัย
Teaching Research Skill With The Mini Research Course
for Students

ชื่อผู้วิจัย อุทัย บางเหลือ

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ พ.ศ.2550

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการครั้งที่ 1 งานสร้างสรรค์พลังครูนักวิจัย ระหว่างวันที่ 15-16 กันยายน 2546 ครั้งที่ 2 การวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างวันที่ 5-6 ตุลาคม 2548 และครั้งที่ 3 การสังเคราะห์งานวิจัย การสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อการวิจัยของครู วันที่ 15 กันยายน 2549

จากการได้รับประสบการณ์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะนำมาพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งที่ต้องการพัฒนาความรู้ในการสืบค้นข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัย จนกระทั่งเกิดแนวคิดจากชื่อครูนักวิจัย ในโครงการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา มาเป็นนักเรียนนักวิจัย โดยขออนุญาตจัดตั้งชุมนุมนักเรียนนักวิจัยเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2549 โดยรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาในคาบกิจกรรมชุมนุม (กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) หลังจากนั้นได้จัดทำหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย และขออนุญาตใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2549 ต่อมาเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2549 ผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมเครือข่ายครูนักวิจัยในชั้นเรียน ในครั้งนี้ได้ยื่นความจำนงสมัครเรียนหลักสูตรการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้กับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งร่วมกับสถาบันศึกษาทางไกลระยะสั้น และกำหนดเริ่มเรียนตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2550 และเมื่อได้รับรู้เงื่อนไขในการศึกษาแล้ว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ก็ได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย ภายใต้โครงการวิจัยการสร้างทักษะการวิจัยให้นักเรียน โดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย

หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย เป็นหลักสูตรที่ใช้บูรณาการจัดการจัดการเรียนการสอนได้ทุกรายวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์หลักคือ ส่งเสริมให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักสูตรนักเรียนนักวิจัยเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำทลายความสามารถของนักเรียน และเพื่อเป็นการส่งเสริม

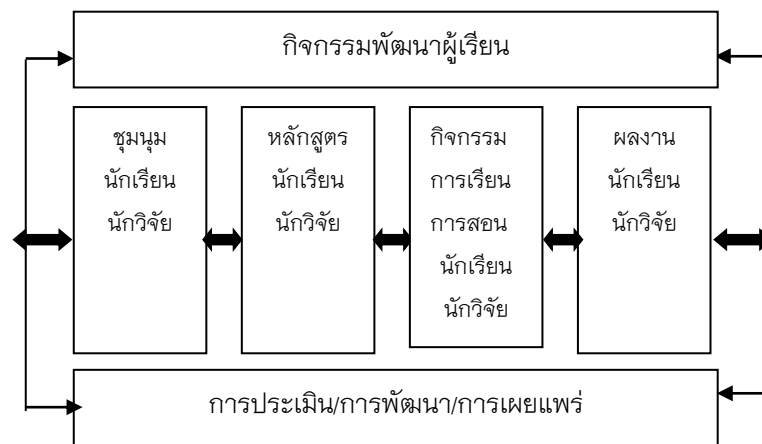
นักเรียนที่มีลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ได้มีโอกาสสืบค้นหาความรู้ความจริง ด้วยกระบวนการวิจัยตามแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

ในการจัดหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในคาบกิจกรรมชุมนุม ซึ่งเป็นคาบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยกระบวนการของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด ผู้รับผิดชอบในส่วนที่ได้รับมอบหมาย จึงได้จัดทำหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในคาบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรนักเรียนนักวิจัยโรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์
- 2 เพื่อให้ นักเรียน ออกแบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองที่น่าเชื่อถือด้วยกระบวนการวิจัย
- 3 เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นพื้นฐานของวิธีการสืบค้นข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

กรอบโครงการวิจัยการสร้างทักษะการวิจัยให้นักเรียนโดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประเภทของงานวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย และการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นหน่วยของประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ได้แก่สมาชิกทั้งหมด ชุมชนุมนักเรียนนักวิจัย โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 31 คน เนื่องจากมีจำนวนน้อย จึงสามารถศึกษาและวิจัยในรายละเอียดได้หมด

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม

1.1 **หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย** เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมชุมนุม นักเรียนนักวิจัย โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์ ซึ่งมีการขออนุญาตใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2549 ซึ่งใช้ใน ช่วงชั้นที่ 4 สำหรับนักเรียนที่มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยจัดทำให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการจัดทำนั้นได้ประยุกต์จากหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์ เรื่องการบูรณาการ การมาตรฐานการดำรงชีวิต อาชีพและเทคโนโลยี (อุทัย บางเหลือ: 2548)

1.2 **แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย** เป็นแผนการจัดกิจกรรมในหลักสูตร ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้กระบวนการวิจัยที่นำมาใช้กับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้ ความจริงของนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ชนิดของเครื่องมือ แบบประเมินงานวิจัย

2.2 ส่วนประกอบของเครื่องมือ แบบประเมินงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

2.2.1 ตอนที่ 1 คือ ความสำคัญของการจัดทำวิจัยเป็นแบบตรวจคำถาม (Checklist) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น (ประยุกต์จากอุทัย บางเหลือ: 2545 การศึกษาการพัฒนาทักษะโครงการเกษตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2545: 28)

2.2.2 ตอนที่ 2 คือ เนื้อหางานวิจัยและการนำเสนองานวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็นแบบประเมินที่ประกอบด้วยเนื้อหาที่ประเมิน ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง
- 2) ปัญหา
- 3) การรายงานงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4) แบบแผนการวิจัย
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) การย่อสรุปและอภิปรายผล
- 7) รูปแบบของการเขียนรายงาน
- 8) ข้อเสนอแนะ

(ประยุกต์จากอนันต์ ศรีโสภาก หลักการวิจัยเบื้องต้นเล่ม 2 หน้า 171-173 อ่างในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ 2536 : 224)

การประเมินงานวิจัยเป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วย ระดับการปฏิบัติของกิจกรรม การทำงานวิจัยของนักเรียนนักวิจัย ซึ่งประยุกต์ใช้ตามวิธีประเมินค่า (Numerical Rating Scale) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2536) โดยให้แต้มคะแนนแต่ละระดับคือ

น้อยที่สุด	=	1
น้อย	=	2
ปานกลาง	=	3
มาก	=	4
มากที่สุด	=	5

2.3 การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง และวัตถุประสงค์ เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของเนื้อหาในแบบประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือหลักสูตรนักเรียนนักวิจัยและแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย

2.3.2 จัดทำแบบประเมินที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการ โดยใช้แนวคำถามจากการตรวจเอกสาร และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบประเมินครอบคลุมเนื้อหาเรื่องที่ทำการศึกษาและวิจัย และสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาและวิจัยได้ครบถ้วน

2.3.3 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา และขอรับคำแนะนำ แล้วนำแบบประเมินมาทำการแก้ไขตามคำแนะนำ และขอเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.4 ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ทำการทดสอบเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยทำการศึกษาและวิจัยตรวจสอบขั้นตอนนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความหมายของภาษา ความเข้าใจภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถามและพิจารณาแก้ไข จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาเห็นชอบ เพื่อนำไปใช้ประเมินในสถานการณ์จริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมผลงานวิจัยนักเรียนในเดือนมีนาคม พ.ศ.2550 และให้นักเรียนนำเสนอผลงาน
2. ใช้แบบประเมินที่สร้างไว้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ที่นำเสนอผลงานวิจัย
3. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานวิจัย โดยพิจารณาในกรอบของการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินงานวิจัย
2. แจกแจงข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ โดยใช้หลักการทางสถิติ ดังนี้

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ในการแปลความหมายความสำคัญของการทำวิจัย

2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean หรือ $\bar{X}$)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD)

หลักการทางสถิติเหล่านี้ จะใช้แยกวิเคราะห์ตามลักษณะของคำถามในแบบประเมิน

3. การแปลความหมาย

การแปลความหมายการประเมินงานวิจัย ที่เป็นการใช้ค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับการประเมิน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด: การวิจัยสำหรับครู 2546: 162)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
0.00 - 1.50	น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย โดยใช้กลุ่มเป้าหมายคือชุมชนนักเรียนนักวิจัย โรงเรียนปลาดาววิทยานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2549 ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 31 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research – Based Learning : RBL) ผลจากการศึกษาวิจัยการสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียน โดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย ให้กับชุมชนนักเรียนนักวิจัย ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เป็นข้อค้นพบ ดังนี้คือ

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานวิจัยด้วยตนเองอย่างจริงจังทุกกระบวนการ ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อชุมชน
2. ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการเตรียมข้อมูลให้กับนักเรียน ที่เลือกโครงการที่มีความสอดคล้องกับสิ่งที่เขาต้องการ
3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มวิเคราะห์กระตือรือร้นให้ความหมายและความสำคัญในสิ่งที่อยู่ใกล้ตนเอง จนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน จำนวน 31 เรื่อง

ในจำนวนผลงานนักเรียนทั้งหมดได้แยกกรอบการประเมิน เป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ **ความสำคัญของการวิจัย** มีทั้งหมด 6 ประเด็น คือ ลักษณะของงานที่ทำ เป็นงานเดี่ยว ร้อยละ 96.77 งานกลุ่ม ร้อยละ 3.22 ความคิดริเริ่ม ผู้เรียนริเริ่มเอง ร้อยละ 6.45 ผู้สอนแนะแนวทาง คิดเป็นร้อยละ 93.54 การพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาตนเองร้อยละ 100 การพัฒนางาน มีการพัฒนาร้อยละ 100 ความสัมพันธ์กับเนื้อหาและสังคมที่ตัวเองอาศัยอยู่ มีความสอดคล้องร้อยละ 100 **เนื้อหาของงานวิจัย และการนำเสนองานวิจัย** มีการประเมิน 7 ประเด็น คือ ชื่อเรื่องการวิจัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.50 การกำหนดปัญหาการวิจัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.06 การศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย

($\bar{X}$) 3.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.15 แบบแผนการวิจัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.29 การวิเคราะห์ข้อมูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.54 การสรุปย่อและอภิปรายผลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.36 รูปแบบการเขียนงานวิจัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.50 ภาพรวมทั้งหมดของผลงานที่นำเสนอ 31 เรื่อง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.21

การอภิปรายผล

การศึกษาการเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย ถือเป็นการใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การสรุปความรู้ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงและนำไปใช้พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีสรคณิยที่เชื่อในกระบวนการสร้างความรู้ในตัวของเราเอง เกิดขึ้นในตัวบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้าง ที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้แบบใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research – Based Learning : RBL) ข้อค้นพบที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลงานที่น่าพอใจ แต่ทั้งนี้ยังต้องการที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบในแต่ละปีการศึกษา ส่วนหลักสูตรนักเรียนนักวิจัย รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ ยังจะต้องมีการพัฒนาให้มีความเหมาะสม เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำไปบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ และผลงานที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัยคือ หลังจากที่เรียนแล้วนักเรียนมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยมากขึ้น และจากการประเมินผลงานพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาผลงานที่มีคุณภาพมากขึ้น สืบเนื่องจากการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นไปในทางที่ดีขึ้นทุกด้าน มีความรับผิดชอบ ความกล้าแสดงออก มีนิสัยรักการทำงาน รักการค้นคว้า และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดความรักและความผูกพันกับชุมชน เนื่องจากมีการพบปะกับชุมชนในการหาข้อมูลภาคสนาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์ในด้านวิชาการ

ผลงานวิจัยชิ้นนี้ได้เป็นที่ยืนยันให้เห็นว่ากระบวนการเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียน โดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย สามารถทำได้ในระดับดีตั้งแต่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการสร้างนิสัยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผลการวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาเป็นอย่างมาก

2. ประโยชน์ต่อนักเรียน

นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการทำงานวิจัย ได้ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ได้เรียนรู้วิธีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และได้รับการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก มีนิสัยรักการทำงาน เป็นบุคคลใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน

โรงเรียนได้ประสบการณ์ตรงในการพัฒนากิจกรรมผู้เรียน ที่เน้นการมีส่วนร่วมนักเรียนกับชุมชน และมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ดังนั้นโรงเรียนจะได้แนวทางในการพัฒนากิจกรรมอื่นๆ ต่อไป โดยเฉพาะกิจกรรมชุมนุม ควรจะมีหลักสูตรกิจกรรมรองรับการดำเนินการ

4. ประโยชน์ต่อชุมชน

ชุมชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยการให้ข้อมูลกับ นักเรียนนักวิจัยในเรื่องที่เขาดำเนินการสืบค้น ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับชุมชน และชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป โดยมีกลุ่มนักเรียนนักวิจัยเป็นตัวเชื่อมโยง นอกจากนี้ชุมชนยังได้องค์ความรู้ที่มีการสืบค้นอย่างมีหลักการ น่าเชื่อถือ

5. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัย

5.1 ทำให้ได้สร้างองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาพัฒนางานในภาคปฏิบัติที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

5.2 ได้ประสบการณ์ตรงจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ในการสร้างทักษะการวิจัยให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยการสร้างทักษะการวิจัยให้นักเรียน โดยใช้หลักสูตรนักเรียนนักวิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา หลักการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
2. ผู้วิจัยต้องยอมรับและรับผิดชอบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
3. ต้องเข้าใจว่าแนวทางการจัดกิจกรรม โดยใช้หลักสูตรที่กำหนดขึ้น เป็นเพียงข้อปฏิบัติที่สามารถยืดหยุ่นตามความพร้อมของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการจัดกิจกรรมการสร้างทักษะการวิจัยให้นักเรียน เป็นการให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละโครงการต้องใช้งบประมาณมาก ดังนั้น ควรมีงบประมาณให้นักเรียนในการดำเนินการ หรือถ้าเป็นงบประมาณนักเรียนควรเป็นโครงการที่มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และเกิดประโยชน์สูงสุด
2. ผู้จัดกิจกรรมต้องสามารถตรวจผลงานนักเรียนได้อย่างละเอียด เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพ
3. ผลงานนักเรียนทุกชิ้นงานมีคุณค่า มีประโยชน์ ควรจัดทำทะเบียนและเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล
4. ควรมีการเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้เรียนควรมีลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สามารถจำแนกข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ
2. ผู้เรียนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาให้เป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ ควรเก็บข้อมูลให้ครอบคลุม เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนา
2. ควรนำผลสะท้อนไปปรับปรุงพัฒนาทุกขั้นตอน และนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป